

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRASOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Se vor primi în franciză sau se primesc
Manuscrisurile nu se restituie.
Birourile de anunțuri:
Brasov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai primează în Viena
R. Moos, Haasenstein & Vogler (Otto
Moos), H. Schalek, Alois Herndl, M.
Dukas, A. Oppel, J. Donnaberg; în
Budapesta: A. V. Goldberger, Eck-
stein Bernat; în Frankfurt: G. L.
Daube; în Hamburg: A. Elmer.
Prețurile inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 6 cr. și
50 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 30 bezci.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU XVI.

„Gazeta” este în fr. care și
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brasov:
a administrațiune, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună esemplară 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atâtă abomen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 134.

Brasov, Sâmbătă, 19 Iunie (1 Iulie)

1893.

Politică primejdiôsă.

Sub acest titlu publică „L'Indépendance Roumaine” de Miercuri 16 (28) Iunie a. c. în primul-București un articol de o mare importanță actuală.

În acest articol se arată clar și convingător influința, ce trebuie să-o aibă neapărat persecuțiunile îndreptate cu atâta furie în contra elementului român din statul ungar asupra raporturilor regatului României cu monarhia noastră, ba chiar și cu tripla alianță.

Condus de vederi înalte de om de stat, autorul articolului espune pericolul, ce-l poate provoca politica guvernului unguresc în raporturile internaționale și constată, că României din România, fără deosebire de partid, sunt adencu îngrijați de urmările acestei politici, ce tinde la desnaționalizarea noastră și că guvernul român, vrându-nevrându, va trebui să țină seamă de mișcarea opiniei publice în țară, care poate lua proporțiuni neașteptate.

Enunțarea foicei bucureștene este cu atât mai remarcabilă, cu cât acestu diar întreprinde legături și cu cercurile guvernamentale din București, este prin urmare în poziția a cunoște și vederile, ce domnesc în aceste cercuri. De aceea ne grăbim a reproduce articolul memorat aici, la locul întâiu.

Etă ce scrie „L'Indépendance Roumaine”:

„Nu mai e îndoelă, că noutățile, cari ne sosesc din Ungaria de vr'o două luni, presintă cea mai mare gravitate; nu numai din punct de vedere al situației fraților noștri de peste munți, der din punct de vedere al influenței, ce ar pute să le aibă asupra relațiilor regatului român cu mo-

narchia vecină, și pote chiar, prin estensiune naturală, cu tripla alianță.

„Noi nu mai putem să ascundem îngrijirile noastre în privința acestor relațiuni, fiindu dată politica absolut nebună, în care guvernul unguresc pare să se fi lăsat condus de șovinismul nesocotit al coteriilor politice maghiare, cari se servesc de prejudicii, din nefericire foarte înrădăcinate în ore care cercuri, ca de-o tremlină*) politică, fiă pentru a ajunge la putere, fiă pentru a se mentine acolo.

„Noi nu ne-am ocupa, de sigur, de aberațiunile, ce au trecut în cercurile politice unguresc, decă aceste nu s'ar înfățișa prin fapte de natură a compromite în mod grav relațiunile țerei noastre cu monarhia vecină și chiar cu gruparea puterilor centrale.

„Se pare, în adevăr, că guvernul Weckerle, uitându interesele esteriore ale țării, să se fi decis, pentru a salva situațiunea interioară amenințată, a întreprinde o luptă de esterminațiune contra elementului român din Ungaria. Legea Csaky, augmentată de amendamentul Apponyi, ținându în mod direct la închiderea școlilor române, legea colonizațiunei, tinđu direct la maghiarizarea teritoriilor etnografice pur române, sunt principalele trăsături ale acestei necalificabile campanie, pe care guvernul unguresc voesc să o încoroneze prin darea în judecată a întregului comitetu național român și a tuturor studenților, cari au luat parte la elaborarea Replicei, ce, după cum ne aducem aminte, a nimicit așa de viguros și victorios răspunsul studenților maghiari.

„Întregă acesta colecțiune de

*) Tremlină — scândura de pe care sară gimnasticii, spre a face salturi primejdiôsă.

măsură, la care mai adăugându-se încă proiectele de legi religioase, cari și ele ating libertățile profesionale ale Românilor, nu constituie nici mai mult, nici mai puțin, decă un atentat violent la însași existența Românilor, ca rassă deosebită, avendu limba și cultura sa proprie. Nu trebuie să ne mai facem nici o iluziune; guvernul unguresc pare a și fi luat sarcina, de a face să dispară, în cel mai scurt timp posibil, chiar și urma naționalității române pe teritoriul coronei S-tului Stefan.

„Cestiunea fiindu astfel pusă, este incontestabil, că României din România, fără nici o distincțiune de culore politică, nu pot să rămână indiferenți la o asemenea întreprindere și să privească cu nepăsare cum se desnaționalizează aproape a treia parte din rassa română întregă. Ori ce guvern din partea sa va trebui, volens, nolens, să țină seamă de mișcarea opiniei publice, care începe a se manifesta și care va ajunge la proporții, pe cari nu le putem prevedea, decă Ungurii nu vor renunța la aventura periculoasă, în care se pare că voesc a se arunca, de-a ruptul capului.

„Este sigur, că nimenea la noi nu cugetă să se amestece în afacerile interne ale unui stat vecin, der totu așa de sigur este, că România n'ar pute, în nici unu casu, să întreprind relațiuni amicale c'unu stat, în care s'ar urmări esterminearea rasei române, după cum se face astăzi în Ungaria.

„Ca în multe alte împrejurări, Ungurii sunt jocul unei iluzii copilăresc, când își inchipuesc, că pe lângă toate prigonirile lor, totuși ar mai pute să existe ceva comun între noi și monarhia austro-ungară. Cătu ne privesce pe noi, vom regreta din

adencul inimei, decă politica ne-bunescă a guvernului din Pesta ne va sili a ne depărta de-o politică, pe care întodeuna am considerat-o, ca fiind de cel mai mare interes pentru noi, fără nici o îndoelă, der pote încă mai mult pentru vecinii noștri.

„Ne place a crede, că la Viena și chiar la Pesta, vor înțelege pericolul politice, pe care o urmăresce guvernul ungar față cu României din Ungaria, și că vor lucra așa, ca să ajungă la o ameliorare până când mai e încă timp.

„Ne-am făcutu o datoriă, de a semnala pericolul iminent, care amenință relațiunile noastre cu monarhia austro-ungară, în speranța de a-l preveni.”

Mișcarea națională în România.

Sub titlul: „Măncărime de vorbă unguresc”, „L'Indépendance Roumaine” de Marți 15 (27) Iunie c. scrie următoarele:

Anunțarea conferenței Românilor transilvăneni, care se va ține în 27 Iunie st. v. la Sibiu, i-a făcutu nervoși pe bunii noștri vecini Unguri. Ceea ce le produce nădușel în deosebi este vestea, că un număr de senatori și deputați români au hotărît să asiste la conferințele fraților lor de peste munți.

Cu tôte, că conferința dela Sibiu nu are ea însași vre-o mare importanță — dice Pester Lloyd — este însă sigur, că e vorba de-o protestare contra situațiunii legale a statului constituțional unguresc. Suntem convinși, că guvernul român desaproba amestecul unor membri ai parlamentului în afacerile interiore ale Ungariei: cu tôte acestea, pentru ca să se evite ori ce rău sens, ar fi de dorit, ca cercurile dirigente din București, să și dea avisul lor de acum într'unu mod limpede. În ori ce casu, noi sfătuim pe senatorii și deputații români, cari iubescu atât de mult voiajul, să rămână mai bine

FOILETONULU „GAZ TRANS.”

ESCURSIUNI

pe munții țerei Bârsei și ai Făgărașului de

Ioan Turcu.

III. Pétra Craiului, (înălțimea 2241 m.) Munți stâncoși, cu impregiurimile lor. (O schiță istorică a comunei Zărnești.)

(Urmare).

Fiind posesiunea Vulcanenilor din muntele Ciama nedescrisă mai de aproape în aotele de donațiune și după ce Vulcanenii într'una ar fi voit să-și estindă, era Zărneștenii ar fi voit să le restringă această posesiune: încă din vremile cele mai vechi, așa dicendu îndată după ce au căpătat-o Vulcanenii ca donațiune, continuu au fost certe și neînțelegeri între cele două comune în privința hotarelor acestei posesiuni. La anul 1674, după multă stadă și bătae de cap, cele două comune, cu întrevinerea unui juri însemnat, au făcutu o împăciuire, în care s'au statorit mai de aproape hota-

rele posesiunii din Ciama a Vulcanenilor, care împăciuire, redactată în limba latină și germană, se află în o pară germană, scrisă pe pergament și în archiva comunei Zărnești.

La pertractarea cauzei și la încheierea împăciuirii descrie au luat parte și membri mai cu influență ai familiilor mai de frunte de pe atunci din Zărnești și anume a luat parte: Vladu Chiroa, ca jude comunal, apoi reprezentanții comunali: Vladu Turcu, Serbu Staică. Radu Stănicel și Radu Dancului, și jurații Coman Mileciu și Vladu Tipeiu.

Din acest act am putut și eu afla cu plăcere, că familia Turcu este o familie tare veche și cu un frumos trecut în comuna Zărnești. Unu următor al străbunului Vladu Turcu dela a. 1674, a fost Oprea Turcu; Oprea a avut apoi pe fiiorii săi: Brat, Oprea, Mihnea și pe Ion. Ion, ca soldat, a luat parte activă sub stégul imperatului Austriei în luptele contra lui Napoleon I al Franței. Și a luptat vitejese moșul, căci pe când eram eu copil de 5—6 ani, de multe ori mi arăta cu satisfacțiune și fală piciorul său im-

pușcat prin mai multe locuri, și cele 3 medalii, ce le căpătase pe câmpul de luptă pentru virtuțile sale militare.

Ion a avut pe Brat, er Brat Turcu cu soția sa Nedelea m'a avut pe mine, născutu la anul 1851 în 12 (24) Februarie, și pe Nicolau Turcu, carele încă a servit ca soldat în armata austro-ungară în Foca (Herțogovina).

Multe din familiile vechi însă a și s'au stinsu ou totul din această comună, deși populațiunea n'a scădut, ci din contră a tot crescutu câte puțin, impopulându-se comuna în continuu și cu străini, așa că a și comuna Zărnești are la 3500 de locuitori.

În vechime, locuitorii acestei comune, toți Români, se ocupau mai nu mai cu economia de vite; mai târziu apoi s'au dezvoltat foarte tare cărașiiile, așa că înainte de ce s'au construitu căile ferate, erau în Zărnești o mulțime de cărași bogati, cu câte 4—5 cară, avendu la fiecare cară câte 6—8 cai tari și bine grijiți, cu totu atâtea clopote mari, cari pe unde treceau carele acestor cărași, făceau o larmă asurzitoare.

Erau foarte renumiți în vremea lor

cărașii Zărneșteni. Ei transportau ou marile lor cară mărfuri, dela Brasov și la Brasov, mai din tôte părțile Europei, pe unde puteau ei numai străbate ou carele lor. De multe ori absentau ou lunile și cu jumătățile de an de acasă, mergentu în tôte părțile României, în Ungaria, prin Austria, pe la Viena, pe la Praga, Lipsca, ba chiar și pe la Triestu și prin alte țeri și orașe.

Aveau mari venite acești cărași; ca și economii de odinioară, se siliau și erau faloși să aibă vite multe și bune, îmbrăcăminte călduroasă și trauioasă, purtau bărbații cojocă, era femeile cafa-verci. Ierna se purta sărici albe și mai târziu și bunde țărănesc, blănite cu pie de oie. Fetele își purtau perul capului despletit, rețezat pe frunte și lăsat pe spate lung cam până de-asupra umerilor.

Totu astfel purtau perul și bărbații, însă rași în oefă. Femeile purtau și porta în cea mai mare parte și a și fote de lână și ii cusute pe mâncol, pe sint și la gatu cu pui și altițe (broderia) de arnicu, sau de mătase.

Aveau Zărneștenii abundență în aei

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Iunie 1893.

Table of stock market prices in Vienna, listing various securities like bonds and shares with their respective values.

Cursul pieței Brașov.

Din 29 Iunie 1893.

Table of market prices in Brașov, listing items like flour, oil, and other commodities.

Provocare. Proprietarul acțiunii Nr. 737 a institutului de credit 'Mureșiana', conform 9 din statute, este provocat a solvi restul de fl 25...

Numere singuraticice din 'Gazeta Transilvaniei' a 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeria I. Gross.

ABONAMENTE

'GAZETA TRANSILVANIEI'

Prețul abonamentului este:

Table showing subscription rates for Austro-Hungary and Romania/abroad, with prices for different durations.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing Sunday subscription rates for Austro-Hungary and Romania/abroad.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea 'Gazetei Transilvaniei.'

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Maiu 1893.

Large table of train schedules and fares between various stations like Budapest, Brașov, Sibiu, and others, including train numbers and prices.

Nota: Numerele încadrate cu linii groase însemnăză orele de noapte.